

z dnia r.

- 1) w okresie co najmniej 3 miesięcy poprzedzających dzień złożenia wniosku osoba niepełnosprawna nie była zatrudniona w ramach stosunku pracy;
- 2) zatrudnienie osoby niepełnosprawnej spowoduje u pracodawcy wzrost netto zatrudnienia ogółem w stosunku do przeciętnego zatrudnienia ogółem w okresie poprzedzających 12 miesięcy;
- 3) osoba niepełnosprawna będzie zatrudniona przeciętnie miesięcznie co najmniej w wymiarze nie niższym niż w połowa pełnego wymiaru czasu pracy;

4) osoba niepełnosprawna będzie zatrudniona przez okres:

- a) co najmniej 6 miesięcy – w przypadku, o którym mowa w ust. 4 pkt 1,
- b) wskazany w umowie, o której mowa w art. 26k ust. 1 – w przypadku, o którym mowa ust. 4 pkt 2.

3. Nie jest wymagane spełnienie warunków o których mowa w ust. 2 pkt 1 i 2, jeżeli osoba niepełnosprawna była pracownikiem zakładu aktywności zawodowej lub uczestnikiem warsztatu, a jej zatrudnienie w zakładzie aktywności zawodowej lub uczestnictwo w warsztacie zakończyło się nie wcześniej niż na 12 miesięcy przed dniem złożeniem wniosku.

4. Środki Funduszu na pokrycie kosztów zatrudnienia tej osoby przyznaje się w formie:

- 1) dofinansowania w kwocie określonej na podstawie ust. 5-7, zwane dalej „dofinansowaniem kosztów” albo
- 2) zwrotu kosztów w kwocie równej kwocie faktycznie poniesionych kosztów określonych w ust. 8, zwany dalej „zwrotem kosztów”

– z tym, że pracodawcy będącemu jednostką sektora finansów publicznych, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, środki mogą być wypłacone wyłącznie w formie zwrotu kosztów.

5. Kwota dofinansowania kosztów wynosi:

- 1) 150% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w trzecim kwartale – w przypadku zatrudnienia osoby niepełnosprawnej zaliczonej do osób o znacznym stopniu niepełnosprawności;
- 2) 100% przeciętnego wynagrodzenia w trzecim kwartale – w przypadku zatrudnienia osoby niepełnosprawnej zaliczonej do osób o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności;
- 3) 50% przeciętnego wynagrodzenia w trzecim kwartale – w przypadku zatrudnienia osoby niepełnosprawnej zaliczonej do osób o lekkim stopniu niepełnosprawności lub osoby niepełnosprawnej bez ustalonego stopnia niepełnosprawności

6. Kwoty, o których mowa w ust. 5, zwiększa się o kwotę 10% przeciętnego wynagrodzenia w trzecim kwartale, w przypadku gdy dofinansowanie kosztów dotyczy osoby niepełnosprawnej, której orzeczono chorobę psychiczną, upośledzenie umysłowe, całościowe zaburzenia rozwojowe lub epilepsję, oraz w , osób niewidomych.

7. Dofinansowanie kosztów wypłaca się w wysokości proporcjonalnej do wymiaru czasu pracy pracownika nieprzekraczającego pełnego wymiaru czasu pracy. Przepisy art. 26b ust. 2 i 2a stosuje się odpowiednio.

8. Wysokość zwrotu kosztów ustala się z uwzględnieniem kosztów niezbędnych do wprowadzenia racjonalnych usprawnień dla zatrudnianej osoby niepełnosprawnej. Zwrot kosztów może obejmować:

- 1) przebudowę lub adaptację zakładu pracy do potrzeb osoby niepełnosprawnej;
- 2) dostosowanie stanowiska pracy do potrzeb osoby niepełnosprawnej, w tym kosztów związanych z adaptacją lub doposażeniem stanowiska pracy lub nabyciem przedmiotów lub urządzeń ułatwiających osobie niepełnosprawnej wykonywanie pracy lub funkcjonowanie w zakładzie pracy;
- 3) zapewnienie osoby asystującej osobie niepełnosprawnej w miejscu pracy;
- 4) szkolenie osoby niepełnosprawnej i osób z nią współpracujących;
- 5) dowóz osoby niepełnosprawnej do i z pracy;
- 6) zakup i autoryzację oprogramowania na użytek osoby niepełnosprawnej oraz urządzeń technologii wspomagających lub przystosowanych do potrzeb wynikających z jej niepełnosprawności;
- 7) zaopatrzenie osoby niepełnosprawnej w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze oraz pomoce techniczne, umożliwiające osobie niepełnosprawnej dotarcie do pracy lub ułatwiające jej wykonywanie;
- 8) rozpoznanie przez służby medycyny pracy szczególnych potrzeb osoby niepełnosprawnej;
- 9) inne uzasadnione koszty, których poniesienie jest niezbędne do zatrudnienia osoby niepełnosprawnej.

9. Zwrot kosztów:

- 1) obejmuje wyłącznie koszty w kwocie, która nie zostałaby poniesiona, gdyby pracodawca zatrudnił osobę niebędącą osobą niepełnosprawną;
- 2) nie obejmuje kosztów poniesionych przez pracodawcę przed dniem zawarcia umowy, o której mowa w art. 26k ust. 1.

Art. 26j. 1. Pracodawca jest obowiązany zwrócić Funduszowi środki, które otrzymał na podstawie art. 26i ust. 1, jeżeli okres zatrudnienia osoby niepełnosprawnej był krótszy od mającego zastosowanie okresu wskazanego w ust. 2 pkt 4.

2. Jeżeli okres zatrudnienia osoby niepełnosprawnej jest krótszy od okresu wskazanego w art. 26i ust. 4 pkt 1, to pracodawca zwraca środki, które otrzymał na podstawie art. 26i, w kwocie równej 1/6 ogólnej kwoty dofinansowania kosztów za każdy brakujący miesiąc zatrudnienia. Pracodawca dokonuje zwrotu w terminie 3 miesięcy od dnia rozwiązania stosunku pracy z osobą niepełnosprawną.

3. Jeżeli okres zatrudnienia osoby niepełnosprawnej jest krótszy od okresu wskazanego w art. 26i ust. 4 pkt 2, to pracodawca zwraca środki, które otrzymał na podstawie art. 26i, w kwocie równej iloczynowi liczby brakujących miesięcy zatrudnienia oraz ilorazu:

- 1) otrzymanej kwoty zwrotu środków pomniejszonej o kwotę środków, wydatkowanych na cele określone w art. 26i ust. 8 zdanie drugie pkt 7 oraz

2) liczby miesięcy kalendarzowych w okresie w art. 26i ust. 4 pkt 2.

4. Pracodawca nie zwraca środków, o których mowa w ust.1, jeżeli w terminie 3 miesięcy od dnia rozwiązania stosunku pracy z osobą niepełnosprawną, zatrudni inną osobę niepełnosprawną z co najmniej takim samym rodzajem i stopniem niepełnosprawności. Okres pomiędzy dniem rozwiązaniem stosunku pracy a dniem zatrudnienia innej osoby niepełnosprawnej nie jest wliczany do okresu zatrudnienia, o którym mowa w art. 26i ust. 2 pkt 4.

Art. 26k. 1. Fundusz przyznaje środki, o których mowa w art. 26i ust. 1, i wypłaca je na rachunek bankowy pracodawcy w kwocie określonej zgodnie z art. 26i ust. 4 w terminie 14 dni od dnia odpowiednio otrzymania kompletnego i prawidłowo wypełnionego wniosku pracodawcy o wypłatę dofinansowania kosztów albo zawarcia umowy dotyczącej zwrotu środków.

2. W przypadku gdy ustalona przez Fundusz kwota dofinansowania kosztów jest inna od kwoty kwoty wskazanej we wniosku pracodawcy, Fundusz informuje go o sposobie ustalenia tej kwoty.

3. Na wniosek pracodawcy złożony w terminie 14 dni od dnia otrzymania informacji, o której mowa w ust. 2, Prezes Zarządu Funduszu wydaje decyzję o wysokości środków Funduszu na pokrycie kosztów zatrudnienia osoby niepełnosprawnej, wypłacanych w formie dofinansowania kosztów.

4. Od decyzji przysługuje odwołanie do ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego.

Art. 26l. 1. Prezes Zarządu Funduszu wydaje decyzję o odmowie przyznania środków na utworzenie stanowiska pracy, w przypadku gdy, pracodawca nie spełnia warunków, o których mowa w art. 26i ust. 2, z wyjątkiem przypadku określonego w art. 26i ust. 3.

2. Prezes Zarządu Funduszu wydaje decyzję o odmowie przyznania środków na utworzenie stanowiska pracy, wypłacanych jako zwrot kosztów, również w przypadku gdy pracodawca nie zawarł umowy, o której mowa w art. 26k ust. 1 pkt 2, w terminie ostatecznym wskazanym przez Fundusz na podstawie tej umowy.

3. Od decyzji, o których mowa w ust. 1 i 2, przysługuje odwołanie do ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego.

4. Prezes Zarządu Funduszu może przeprowadzić u pracodawcy postępowanie sprawdzające w celu potwierdzenia:

- 1) spełniania warunków, o których mowa w art. 26i ust. 2;
- 2) prawidłowej realizacji umowy, o której mowa w art. 26k ust. 1 pkt 2.

5. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w wyniku postępowania sprawdzającego, Prezes Zarządu Funduszu może przeprowadzać kontrolę pracodawcy, w

zakresie określonym w ust. 4.

6. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w wyniku kontroli, w tym w wyniku analizy dokumentów zgromadzonych przez Fundusz lub danych, o których mowa w art. 49c, Prezes Zarządu Funduszu wydaje decyzję nakazującą zwrot wypłaconych środków, o których mowa w art. 26i, w zakresie stwierdzonych nieprawidłowości.

7. Od decyzji, o której mowa w ust. 6, przysługuje odwołanie do ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego.

Art. 26m. 1. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowe warunki przyznania środków na utworzenie stanowiska pracy, o których mowa w art. 26i ust. 1,
- 2) tryb i sposób postępowania w sprawach wypłaty środków na utworzenie stanowiska pracy, o których mowa w art. 26i ust. 1, w tym wzór wniosku pracodawcy oraz sposób i terminy rozpatrywania wniosku, a także elementy umowy, o której mowa w art. 26k ust.

1 pkt 2, oraz dokumentację niezbędną do przyznania zwrotu kosztów

– mając na względzie prawidłowe i sprawne przyznawanie środków na utworzenie stanowiska pracy oraz racjonalne gospodarowanie środkami Funduszu, a także kierując się potrzebą zapewnienia przejrzystości składanych wniosków i ich rozpatrywania oraz sprawnej realizacji zawieranych umów.

Art. 26n. 1. Pracodawca zatrudniający pracownika będącego osobą niepełnosprawną może, na swój wniosek, otrzymać ze środków Funduszu zwrot kosztów wdrożenia racjonalnych usprawnień, bez których kontynuowanie przez tę osobę zatrudnienia u tego pracodawcy byłoby znacząco utrudnione lub niemożliwe.

2. Środki, o których mowa w ust. 1, można przyznać, jeżeli w trakcie zatrudnienia u tego pracodawcy:

- 1) pracownik stał się osobą niepełnosprawną;
- 2) pracownikowi:
 - a) orzeczono wyższy stopień niepełnosprawności, lub
 - b) orzeczono chorobę psychiczną, upośledzenie umysłowe, epilepsję lub całościowe zaburzenie rozwojowe albo stwierdzono ślepotę;
 - c) o znacznym stopniu niepełnosprawności, lekarz wydał zaświadczenie o pogorszeniu się stanu zdrowia tego pracownika.

3. Warunkiem przyznania środków, o których mowa w ust. 1, jest uzgodnienie z Funduszem programu rehabilitacji osoby niepełnosprawnej, zwanego dalej „programem”, który zawiera:

- 1) imię i nazwisko pracownika niepełnosprawnego, numer PESEL, jeżeli posiada, oraz

adres zamieszkania, a w razie jego braku – adres pobytu stałego;

- 2) diagnozę sytuacji zawodowej pracownika niepełnosprawnego;
- 3) opis występujących trudności, przeszkód i innych czynników wpływających na ograniczenie możliwości kontynuowania zatrudnienia przez osobę niepełnosprawną;
- 4) opis proponowanych działań zmierzających do wyeliminowania lub zmniejszenia wpływu trudności, przeszkód i czynników, o których mowa w pkt 3, na możliwość kontynuowania zatrudnienia przez pracownika niepełnosprawnego, przy czym działania te mogą polegać na:
 - a) przebudowie lub adaptacji zakładu pracy do potrzeb pracownika niepełnosprawnego,
 - b) dostosowaniu stanowiska pracy do potrzeb pracownika niepełnosprawnego, w tym w związku z adaptacją lub doposażeniem stanowiska pracy lub nabyciem urządzeń umożliwiających lub znacząco ułatwiających mu wykonywanie pracy lub funkcjonowanie w zakładzie pracy,
 - c) zapewnieniu osoby asystującej pracownikowi niepełnosprawnemu w miejscu pracy,
 - d) szkoleniu pracownika niepełnosprawnego lub osób z nim współpracujących,
 - e) zapewnieniu dowozu pracownika niepełnosprawnego do i z pracy,
 - f) zaopatrzeniu pracownika niepełnosprawnego w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze oraz pomoce techniczne, niezbędne do wykonywania pracy,
 - g) innych działaniach niezbędnych do utrzymania zatrudnienia pracownika niepełnosprawnego;
- 5) określenie szacunkowych kosztów działań, o których mowa w pkt 4, i terminów ich realizacji;
- 6) nazwę pracodawcy, adres jego siedziby, NIP oraz numer REGON, a także imię i nazwisko osoby odpowiedzialnej za realizację działań u tego pracodawcy;
- 7) terminy przeprowadzania oceny realizacji programu.

2. Program opracowuje pracodawca we współpracy z pracownikiem, którego program dotyczy.

Art. 26o. 1. Fundusz przyznaje środki, o których mowa w art. 26n ust. 1, na warunkach i w wysokości określonych w umowie zawartej z pracodawcą albo z pracodawcą i pracownikiem, którego dotyczy program, po uzgodnieniu programu.

2. Pracodawca załącza program do wniosku, o którym mowa w ust. 1, i uzgadnia z Funduszem działania do sfinansowania na podstawie ust. 1 i uwzględnienia ich w umowie o finansowanie działań, zawartej pomiędzy Funduszem a pracodawcą lub pomiędzy Funduszem

a pracodawcą i osobą niepełnosprawną, której dotyczy program.

3. Przyznane środki są wypłacane w terminie 14 dni od dnia zawarcia umowy, o której mowa w ust. 2, na rachunek bankowy pracodawcy albo, jeżeli umowa została zawarta z pracodawcą i pracownikiem, na rachunki bankowe pracodawcy i pracownika niepełnosprawnego, w wysokości określonej w umowie, odpowiadającej szacunkowym kosztom działań realizowanych przez każdego z nich.

4. Wypłata środków, o których mowa w art. 26n ust. 1, może obejmować wyłącznie:

- 1) koszty działań opisanych w programie i umowie zawartej z Funduszem, jeżeli mają one na celu likwidację lub zmniejszenie występujących ograniczeń zawodowych pracownika;
- 2) koszty pomocy specjalistów, o których mowa w art. 26n ust. 4 w zdaniu drugim.

5. Wypłata środków nie obejmuje kosztów poniesionych przez pracodawcę przed dniem zawarcia umowy, o której mowa w ust. 1.

6. Pracodawca jest obowiązany zwrócić Funduszowi środki, o których mowa w art. 26n ust. 1, w przypadku gdy przeznaczył te środki na sfinansowanie działań innych niż działania opisane w programie uzgodnionym z Funduszem lub podjął działania związane z likwidacją lub zmniejszeniem ograniczeń zawodowych pracownika niepełnosprawnego, z naruszeniem tego programu poprzez niewykonanie objętych nim działań. Środki zwracane są z odsetkami w wysokości określonej jak odsetki ustawowe za opóźnienie.

7. Przepis ust. 5 stosuje się do pracownika niepełnosprawnego, który jest stroną umowy, o której mowa w ust. 1.

Art. 26p. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowe warunki przyznania środków, o których mowa w art. 26n ust. 1,
- 2) dokumentację niezbędną do przyznania środków, o których mowa w art. 26n ust. 1,
- 3) tryb i sposób postępowania w sprawach wypłaty środków o których mowa w art. 26n ust. 1, w tym wzór wniosku oraz sposób i terminy jego rozpatrywania,
- 4) zakres, tryb i sposób uzgadniania programu, o którym mowa w art. 26n ust. 3,
- 5) elementy umowy, o której mowa w art. 26o ust. 1

– mając na względzie prawidłowe i sprawne przyznawanie środków na pokrycie kosztów związanych z likwidacją lub zmniejszeniem ograniczeń zawodowych pracownika niepełnosprawnego oraz racjonalne gospodarowanie środkami Funduszu, a także kierując się potrzebą zapewnienia przejrzystości rozpatrywania składanych wniosków i ich rozpatrywania oraz sprawnej realizacji zawieranych umów.”;

- 4) w art. 35a w ust. 1 uchyla się pkt 9b;
- 5) w art. 46 pkt 7 otrzymuje brzmienie:

„7) wpłaty, o których mowa w art. 12a ust. 2, art. 26j ust. 1, art. 26o ust. 5 i art. 26g ust. 3, spłaty pożyczek udzielonych z Funduszu na rozpoczęcie działalności gospodarczej albo rolniczej, wraz z oprocentowaniem, oraz zwroty środków pobranych przez pracodawców z Funduszu na szkolenie osoby niepełnosprawnej, która z przyczyn dotyczących pracodawcy nie będzie zatrudniona zgodnie z kierunkiem szkolenia lub będzie zatrudniona przez okres krótszy niż 6 miesięcy, wraz z odsetkami, zwroty środków pobranych przez pracodawców z Funduszu na pokrycie 60% wynagrodzenia osoby niepełnosprawnej przed opodatkowaniem podatkiem dochodowym, 60% jej obowiązkowych składek na ubezpieczenia społeczne od tego wynagrodzenia, która z przyczyn dotyczących pracodawcy będzie zatrudniona przez okres krótszy niż 12 miesięcy, a także zwrotu środków otrzymanych na podstawie art. 26, 26d oraz art. 26e w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 2024 r., wraz z odsetkami;”;

6) w art. 48a:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Środki Funduszu przyznane pracodawcy wykonującemu działalność gospodarczą na podstawie art. 26a i art. 32 ust. 1 pkt 2 stanowią pomoc na zatrudnienie pracowników niepełnosprawnych w rozumieniu rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014, str. 1, z późn. zm.¹⁾).”;

b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2. Środki Funduszu przyznane pracodawcy wykonującemu działalność gospodarczą na podstawie art. 26i lub art. 26n stanowiące pomoc publiczną mogą być udzielane jako:

- 1) pomoc na zatrudnienie pracowników niepełnosprawnych w rozumieniu rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu albo
- 2) pomoc de minimis spełniająca warunki określone w rozporządzeniu Komisji (UE) nr 2023/2831 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L 2023 z 15.12.2023, str. 2831), w rozporządzeniu Komisji (UE) nr 1408/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108

¹⁾ Zmiany tego rozporządzenia zostały opublikowane w Dz. Urz. UE L 156 z 20.6.2017, str. 1, L 215 z 7.7.2020, str. 3, L 89 z 116.3.2021, str. 1, L 270 z 29.7.2021, str. 39, L119 z 5.5.2023, str. 159 oraz L167 z 20.6.2023 str. 1.

Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis w sektorze rolnym (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013, str. 9, z późn. zm.) albo w rozporządzeniu Komisji (UE) nr 717/2014 z dnia 27 czerwca 2014 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis w sektorze rybołówstwa i akwakultury (Dz. Urz. UE L 190 z 28.06.2014, str. 45, z późn. zm.).”.

Art. 2. 1. W sprawach o zwrot kosztów, o których mowa w art. 26 ust. 1, art. 26d ust. 1 i art. 26e ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu dotychczasowym stosuje się przepisy dotychczasowe.

2. Do umów zawartych z pracodawcą na podstawie art. 26 ust. 4, art. 26d ust. 4 oraz art. 26e ust. 2, w tym do weryfikacji ich prawidłowej realizacji, stosuje się przepisy dotychczasowe.

3. Postępowania w sprawach, o których mowa w art. 26, art. 26d lub art. 26e ustawy zmienianej w art. 1, uchylanych niniejszą ustawą, wszczęte a niezakończone przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, są kontynuowane na podstawie przepisów dotychczasowych.

Art. 3. 1. W latach 2025–2034 maksymalny limit wydatków budżetu państwa będących skutkiem finansowym ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, wynosi 1.495 mln zł, w tym:

- 1) 2025 r. – 136 mln zł;
- 2) 2026 r. – 139 mln zł;
- 3) 2027 r. – 142 mln zł;
- 4) 2028 r. – 145 mln zł;
- 5) 2029 r. – 148 mln zł;
- 6) 2030 r. – 151 mln zł;
- 7) 2031 r. – 154 mln zł;
- 8) 2032 r. – 157 mln zł;
- 9) 2033 r. – 160 mln zł;
- 10) 2034 r. – 163 mln zł.

2. W przypadku przekroczenia lub zagrożenia przekroczeniem przyjętego na dany rok budżetowy maksymalnego limitu wydatków, o których mowa w ust. 1, zostanie zastosowany mechanizm korygujący, polegający na zmniejszeniu kosztów związanych z obsługą realizacji zadań wynikających z ustawy zmienianej w art. 1.

3. Organem właściwym do monitorowania wykorzystania limitów wydatków, o których mowa w ust. 1, oraz dokonania oceny wykorzystania danego limitu według stanu na koniec każdego roku jest minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego.

4. Organami właściwymi do wdrożenia mechanizmu korygującego, o którym mowa w

ust. 2, są:

- 1) w zakresie części budżetowej 44 – Zabezpieczenie społeczne – minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego;
- 2) w zakresie części budżetowej 85 – Województwa – wojewodowie.

Art. 4. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2025 r.